

LOCALE BELANGEN

ORGAAN VAN DE VEREENIGING VOOR LOCALE BELANGEN

Verschijnt den 1sten en 16den van elke maand.

Opneming van een stuk beteekent niet, dat de Redactie zich met den inhoud vereenigt.
ALLE STUKKEN UITSLUITEND TE ADRESSEEREN: POSTBOX 38, SEMARANG.

Terugblik.

Het zorgenjaar 1932 is voorbij en het nieuwe jaar doet zijn intrede. Veel, wat gevreesd werd, heeft zich bewaarheid, veel, wat gehoopt werd, raakte niet aan de vervulling.

Het is geen jaar geweest, waarin men zeide: „Het is een lust om te leven”.

Integendeel elke dag bracht zijn eigen kwaad, en het weinige goede, dat men vond, werd in de gedachten nog verdrongen door het sombere toekomstbeeld, dat ieder, die verstand van zaken heeft of meent te hebben, ophing.

Te veel verloor men den moed en de vreugde aan den arbeid.

Want was er toch ook geen genot in het oproeien tegen den stroom in? Groeit de palmboom niet onder den druk en wordt het menschelijk geslacht niet gestaald door den tegenspoed?

Is het niet mogelijk, dat uit dezen smeltkroes allerlei, dat ons menschelijk leven inhoud geeft en waarde, gereinigd en zuiverder te voorschijn komt?

Op het gebied der decentralisatie kunnen we bij het terugzien op het jaar 1932 ons zeker niet beperken tot het aanheffen van in mineur gestelde klaagzangen.

Zeker er waren onaangenaamheden, er was financieele zorg, drukkend soms, er was een Regeering, die Haar steun beperkte tot het absoluut noodzakelijke en zelfs, in dit opzicht nog niet in allen deele Haar plicht kon nakomen.

De reizen van den Heer Strik, konden de autonome ressorten maar matig bekoren en de bevoegdverklaring van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal met betrekking tot inhouding van of inkorting op de Landsbijdragen aan de lokale gemeenschappen was ook al geen aangename mededeeling.

Ook de teruggang der andere inkomsten van de raden vormde een voorwerp van aanhoudende en steeds zwaarder wegende zorg bij de onderscheiden ressorten.

De Centrale Motorrijtuigenbelasting is eveneens een dreigende zware wolk voor de lokale financiën. Want achter die wolk schuilt nu eens niet de zon, maar dreigende nieuwe korting.

De Regeering toch zal ook bij de verdeeling van de opbrengst dezer belasting zich wel het spreekwoord herin-

neren: „Charité bien ordonnée commence par soi-même”.

De begrotingen van vele raden zien er dan ook benauwd genoeg uit, zelfs nadat men tot manipulaties als het dekken van gewone uitgaven door buitengewone inkomsten zijn toevlucht heeft genomen.

Wel heeft de inhouding of inkorting der Landsbijdragen tot gevolg, dat men zich financieel meer onafhankelijk van den Lande gaat gevoelen, doch wettelijk kwam dit niet tot uitdrukking.

Integendeel op het gebied der belastingheffing werd de plaatselijke autonomie schier tot nul gereduceerd.

De Regeering deed geen stap in de richting van een regeling der financieele verhouding tusschen Land en ressorten, en zelfs de openbaarmaking van het advies der Commissie bleef achterwege.

De Medebestuur-commissie werd ontbonden en een nieuwe Commissie ingesteld, die, naar verluidt, met bekwaamen spoed werkt, doch zeer vermoedelijk als haar adviezen bij de Regeering een gunstig oor vinden, bij de raden een minder goede ontvangst zal genieten.

Gezien toch den gang der zaken in de achter ons liggende jaren beteekent elk nieuw object dat den raden wordt toevertrouwd, nieuwe lasten voor de lokale huishouding, terwijl het aanboren van nieuwe bronnen van inkomsten zoo goed als verboden is, en een Regeeringsbijdrage, hoe ook omringd door wettelijke bepalingen, slechts zeker is, wanneer men haar in de lokale schatkist ziet liggen en dan nog niet eens absoluut.

Zelfs het salaris van de burgemeesters ontsnapte niet aan het oog der gouvernementele bezuinigers en het is de vraag, of deze rijksambtenaren zooals ze bij voorheen genoemd worden, hun emolumenten in den vervolge niet volledig uit de lokale financiën moeten betrekken.

Bezuinigingsdaden der Regeering werden gecombineerd met bezuinigingsplannen. Een onderzoek werd ingesteld naar de mogelijkheid van meerdere efficiency bij de provinciale waterstaatsdiensten. Een enkele poging werd gewaagd tot het opheffen van een burgemeestersplaats, doch deze werd verijdeld. Overdracht van meerdere gouvernementdiensten werd in verband met de bezuiniging nagegaan. Plannen tot overdracht van ziekenhuizen zweefden in de lucht. De Stadsgemeente Malang nam het besluit zich bereid te verklaren tot overname van de daar bestaande inrichting der C. B. Z.

Het toezicht van gedeputeerden op de lagere ressorten bleef scherp en onverzwakt. Het leeningsontwerp der gemeente Madioen voor uitbreiding der bedrijven werd de goedkeuring onthouden. Eenzelfde lot onderging dat der gemeente Semarang inzake den bouw van een nieuwen centralen passer.

Nieuwe plannen tot betere organisatie van het geheel zijn in meer of minder vergevorderd stadium van uitvoering gekomen. Een ontwerp ordonnantie tot regeling van het verkeer op openbare wegen zal trachten eenheid te brengen in deze materie.

De samenvoeging der gemeenten Batavia en Mr. Cornelis vond vele voetangels en klemmen op haar moeizamen weg naar de wettelijke regeling. Thans is een commissie, moge zij een kort en gelukkig leven hebben, bezig het gemeentelijk bezit te taxeren:

Centrale contrôle der financiën van de regentschappen wordt onder de oogen gezien.

De personeelsvoorziening van de regentschappen in het bijzonder ten aanzien van de secretarissen werd helaas nog niet afdoende geregeld.

De Regeering bleef afwijzend staan tegenover het denkbeeld van opheffing der kleinere stadsgemeenten. Op het e. v. Congres hopen we deze zaak principieel te behandelen.

Zoo heeft de financieele nood nog niet geleid tot algeheelen stilstand op lokaal gebied. Integendeel na het malaisejaar '32 staan de ressorten nog krachtig in de branding der tijden en leenden de hand bij de voorziening in velerlei nood.

Niet op de hoogte zijnde journalisten mogen generaliseerend smalend schrijven over het beheer der gemeente, financiën, geenerlei déconfiture deed zich voor. Het jaar '32 sloot af met soms belangrijke overschotten en voor ontslagen in grooten stijl kon het ambtenaarscorps behoed worden. Afvloeiing en vroege pensionneering waren soms hard voor de betrokkenen, maar niet onredelijk.

Deze tijd bewijst o. m. dat de decentralisatie hare wortelen diep in den Indischen bodem heeft geslagen en dat storm en ontij haar groei niet kunnen beletten. Bezinning en bezuiniging het zij het wachtwoord voor den komenden tijd.

De Vereeniging voor Locale Belangen kan met voldoening op het voorbijgegaane jaar terugzien. Het nieuwe formaat van het Blad wekte over het algemeen bevreemding. Het bijblad „Locale Techniek” bleek aan behoorlijke eischen te voldoen en in een bepaalde behoefte te voorzien. Het Examen voor Architect Locale Werken leverde voor het eerst practisch resultaat op. Ook het examen voor Locale Administratie B. had het gewone verloop.

Het Congres te Batavia was drukker bezocht dan ooit. Uit alles bleek dat de arbeid der Vereeniging in breeden kring werd gewaardeerd.

Critiek bleef ook ons niet gespaard doch deze is o. m. het bewijs, dat gewerkt wordt.

Twee bekende figuren verdwenen uit onzen kring; de

heeren Rückert en Bussemaker. Beiden gingen naar Holland. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat de afdeling Nederland die opgericht werd, door hun tegenwoordigheid in het oude land een behoorlijke stimulans ten goede zal krijgen.

Zoo staan we aan het einde van 1932 en zien 1933 tegemoet. Het hart misschien vol zorgen, doch niet wanhopig. Uit den nood der tijden zelve kunnen we den moed putten om voort te gaan. Boven al het materiele blinkt altijd uit het ideale, zooals boven de donkere aarde altijd fonkelen de sterren.

Moge het jaar 1933 ons brengen nieuwe zorgen, nieuwe nooden, nieuwen strijd, het zal ons naar onze vaste overtuiging ook brengen, nieuwe uitredding, nieuwe voorziening, nieuwe overwinning.

Ook Indië heeft een roeping in de wereld. Die roeping beter te doen vervullen, het is het streven onzer Vereeniging. Dat het komende jaar haar paraat moge vinden tot den arbeid,

Wij wenschen den raden en onzen leden een gezegend jaar.

G. de RAAD.

Semarang 31 Dec. '32.

De nieuwe Kortingen en de Autonome Ressorten.

Met ingang van 1 Januari '33 past de Regeering een nieuwe korting van 7% toe op de salarissen Harer ambtenaren. Een maatregel, die misschien noodig is door den financieelen toestand van het Land, hoewel vele stemmen, waaronder gezaghebbende, het tegendeel beweren.

Volgens een bericht in *De Locomotief* zijn er reeds onderscheiden gemeentebesturen, die het voetspoor der Regeering zullen drukken. Maar nu rijst de vraag: Van waar die bereidwilligheid? Is er reeds weder drang of dwang uitgeoefend?

Zooals het thans gaat, bevredigt het niemand. Is er werkelijk zoodanige toestand, dat overal en dus ook bij de autonome ressorten de salarissen moeten gedrukt worden? In dat geval zou de Regeering volkomen open kaart moeten spelen, en desnoods een noodordonnantie moeten uitvaardigen, waarbij voorshands de autonomie der ressorten op dit punt werd opgeheven.

Onze persoonlijke meening is anders. Wij meenen dat deze korting door niets gerechtvaardigd is, zelfs niet door den noodtoestand van 's Landsfinanciën, want tegenover een vermindering der uitgaven, komt zeer zeker een derving van inkomsten, die in verband met de consequenties, die anderen uit de houding der Regeering zullen trekken zeer zeker niet ver van de z.g. bespaarde uitgaven zullen blijven.

Doch indien inderdaad het Centrale Gouvernement tot het inzicht is gekomen, dat een verdere verlaging der salarissen over de geheele linie noodzakelijk is, dan moest Zij ook de lagere ressorten door een dwingende bepaling, doch wettelijk geregeld, in deze zaak betrekken.

Het Landsbelang kan eischen een tijdelijke inperking der locale autonomie, we erkennen het gaarne, maar dan dient dit ook openlijk te geschieden en niet bedekt, door dreigingen met subsidie inhouding of iets dergelijks.

Dit is beneden de waardigheid van Regeering en autonome ressorten beide.

G. de RAAD.

Semarang, 24 Dec. '32.

Het Provinciaal Zelfbestuur.

Aan eene beschrijving van het provinciaal zelfbestuur dient, tot goed begrip van dit voor Indië nieuwe stelsel, eene uiteenzetting vooraf te gaan van de wording en de beteekenis van het Nederlandsch provinciaal zelfbestuur, dat geregeld is in het derde hoofdstuk van de Provinciale Wet, artt. 127 en vgl. en waarvan de Grondwet spreekt in art. 135.

De noodzakelijkheid daarvan klemte te meer, omdat de bepalingen van art. 119 lid 6 I. S. en art. 78 P. O. in hoofdzaak aan die artikelen ontleend zijn en dus voor de interpretatie daarvan de moederlandsche doctrine zal moeten worden geraadpleegd.

De geschiedenis van het zelfbestuur der Nederlandsche provincie vinden wij beschreven in Kranenburg, het Nederlandsch Staatsrecht, dl. II, blz. 178 e. v. en diens Nederlandsch Provinciaal Recht, blz. 62 e. v., waaruit wij een en ander zullen overnemen.

In art. 86 der Grondwet van 1814 zien wij, dat aan de provinciale organen ten aanzien van het zelfbestuur een belangrijke taak was toegedacht, door aan de Staten op te dragen de uitvoering der wetten en bevelen omtrent de bevordering van godsdienst, openbaar onderwijs en armbestuur, de aanmoediging van den landbouw, den koophandel, de fabrieken en trafieken, en voorts omtrent alle andere zaken, welke aan hen, te dien einde, door den Souvereinen Vorst worden toegezonden.

Hogendorp had trouwens voor de staatsrechtelijke beteekenis van het zelfbestuur een open oog.

In zijn Bijdragen tot de huishouding van Staat, heeft hij daarvan een voortreffelijke teekening gegeven. „De Staten in de provincies” zegt hij „worden in deze betrekking als het ware een ministerie van Binnenlandsche Zaken in iedere provincie. Het is bekend, dat de uitvoering aan één ministerie opgedragen, hetwelk slechts op een enkele plaats aanwezig is, van waar alles uitgaat en waar alles naar toe moet, noch met dezelfde zekerheid, noch met hetzelfde gemak kan werken. De werking is minder zeker, uit hoofde van den afstand, en de Staten zijn daarentegen bij de hand in hun provincie. De uitvoering is minder gemakkelijk uit hoofde van den grooten omslag en de Staten nemen het grootste gedeelte van dezen omslag op zich en wel zonder moeite, omdat het werk zich bepaalt tot een enkele provincie. Beide, de zekerheid en het gemak, winnen nog door deze omstandigheid, dat de uitvoering, aan de Staten der provincie opgedragen, vatbaar is voor eenige wijzi-

ging, zooals de plaatselijke omstandigheden dezelve altijd in de toepassing van de wetten vereischen. Een enkele minister kan zich niet wel inlaten met zulke wijzigingen; er ontstaan botsingen, wrijvingen, tegenstand, een gebrekkige of geheel geen uitvoering. Door de hand der Staten worden al deze zwaarigheden licht voorkomen of overwonnen, en de uitvoering der wetten wordt niet alleen gemakkelijker, maar ook zekerder”.

Intusschen, hier te lande werden deze uitstekende beginselen ten aanzien van het zelfbestuur in de provincie al zeer weinig toegepast, omdat ons bestuursstelsel aanvankelijk sterk gecentraliseerd was; de Koninklijke ambtenaren, de gouverneurs der provincie, waren de hoofdorganen voor de uitoefening van het bestuur.

Thorbecke drukte het verschil tusschen hetgeen was en zijn moest duidelijk uit, toen hij zeide: „De Staten zouden het departement van algemeen bestuur vervangen in de provincie; maar het departement van algemeen bestuur vervangt de Staten”.

Merkwaardig is nu wel, dat ook bij de Grondwetsherziening van 1848 zoo weinig blijkt van een algemeen verlangen om in dien toestand verandering te brengen. Thorbecke en de negen-mannen wilden dat natuurlijk wel, immers het lag geheel in de lijn van Thorbecke's beginselen.

Maar noch in 1844, noch in 1848 was men in de Kamer op het stelsel van zelfbestuur erg gesteld. In het Voorloopig Verslag werd gezegd: „Nagenoeg algemeen heeft men zich niet kunnen vereenigen met de hier voorkomende bepaling, dat de wet bepaalde takken van algemeen binnenlandsch bestuur zal aanwijzen, waaromtrent de wetten en koninklijke bevelen door de staten zullen worden uitgevoerd. Men kan dit niet rijmen met de thans voorgestelde rechtstreeksche opdracht der uitvoerende macht aan den Koning, welke uitvoerende macht, langs dien weg, weder door de wet zou kunnen worden ingekort. Evenzeer meende men, dat daardoor het beginsel der ministeriële verantwoordelijkheid in zijn werking zou worden verlamd. De meerderheid geloofde dan ook werkelijk, dat de Regeering zich bij het vaststellen van dit artikel nog te zeer door herinneringen uit de bestaande Grondwet had laten wegslepen” (n.l. art. 145 Grondwet van 1815).

„Weder andere leden vonden hier een bevestiging van hun gevoelen, dat het stelsel omtrent de Gedeputeerde Staten als collegiën van uitvoering, niet houdbaar was, en dat er niets anders overschoot dan tot het oude Fransche stelsel der conseils de préfecture zijn toevlucht te nemen”.

Dat was zeker allesbehalve enthousiast gesproken over het systeem van zelfbestuur van de provinciale besturen. Als men bedenkt, dat toen nog, in 1848, nadat er dus al eenigen tijd een nieuwe geest in de Nederlandsche gemeenschap was gevaren, zoo werd gesproken in de volksvertegenwoordiging, dan begrijpt men te beter, hoe het mogelijk was, dat van het beginsel van art. 145 Grondwet van 1815, waarin het zelfbestuur der provincies mogelijk was gemaakt, in de practijk van ons staatsleven

onder Koning Willem I zoo weinig was terechtgekomen.

Intusschen, de Regeering van 1848 bleef bij haar voorstel om het beginsel van zelfbestuur in de Grondwet te houden, al oordeelde zij het geraden, om in de debatten de beteekenis daarvan maar niet al te breed uit te meten.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide n. l. bij de openbare behandeling, dat men gemeend had „de rijke lijst van onbepaalde opdrachten” in art. 145 der Grondwet van 1815 opgenomen, niet te moeten overnemen. „Dat artikel is van uitgebreide beteekenis. Ware daarvan gebruik gemaakt, dan zou zulks ongetwijfeld tot groote verscheidenheid, om niet te zeggen verwarring hebben geleid. **Gelukkig is dat het geval niet geworden.** Dat artikel is dus weggenomen; men heeft de behoefte gevoeld, die aanwezig is **of in bijzondere gevallen** kan zijn, om de uitvoering van **sommige** wetten of besluiten aan de Provinciale Staten op te dragen”.

Ten slotte is het zelfbestuur dan toch aanvaard in art. 130 der Grondwet van 1848, luidende:

„De Staten worden belast met de uitvoering der wetten en koninklijke bevelen, betrekkelijk tot die takken van algemeen bestuur, welke de wet zal aanwijzen, en zoodanige andere bovendien, welke de Koning goedvindt hun op te dragen”.

Het oude beginsel van zelfbestuur werd dus gehandhaafd, maar niet langer zouden in de Constitutie zelve de wetten genoemd worden, welke door de Staten moeten worden ten uitvoer gelegd, al ware het slechts omdat het antwoord op de vraag: welke die wetten zijn zullen? van tijden en omstandigheden dient af te hangen.

De uitwerking van art. 130 der Grondwet van 1848 werd gegeven in art. 127 der Provinciale Wet, welke aan de Staten opdroeg de uitvoering van de wetten betreffende het bijzondere bestuur van den waterstaat; de vereeniging en splitsing van gemeenten; het onderwijs, voorzoo veel het wordt gegeven op scholen, door de provincie, door de gemeenten of bijzondere personen opgericht; het armbestuur; de nijverheid; „voorts van alle wetten, welker uitvoering hun door Ons wordt opgedragen”. In het daaropvolgende artikel der Provinciale Wet werd gezegd, dat de **algemeene voorschriften en bevelen**, door den Koning te geven omtrent de **uitvoering** der wetten, waarvan de uitvoering aan de Staten is opgedragen, door hen worden nageeefd. In de Memorie van Toelichting werd deze bepaling gemotiveerd met de opmerking, dat de Staten, waar zij als uitvoerders der algemeene wetten handelen, **agenten zijn der uitvoerende rijksmagt**, en **dus** aan de bevelen, die deze omtrent de uitvoering in het algemeen geeft, gebonden zijn.

„Dit wordt trouwens reeds door art. 130 der Grondwet geboden”.

De functie van self-government werd met het woord „agenten der rijksmagt” weer niet juist gequalificeerd, terwijl het voorschrift om de bevelen van het centraal gezag omtrent de uitvoering der wetten na te leven daarin niet

past. Doel en strekking van de instelling brengen toch mee, dat de organen der lagere corporatie zelfstandig optreden bij de uitvoering der hoogere regeling. Bij de Grondwetsherziening van 1887 is dit artikel dan ook terecht gewijzigd. Men heeft begrepen, dat het stelsel zelve van zelfbestuur medebrengt de Staten **niet** te onderwerpen aan bevelen van de centrale executieve, welke geen wetgevend karakter dragen. Vandaar, dat alleen de plicht tot medewerking aan de uitvoering van **wetten of algemeene maatregelen van bestuur** aan de Staten werd opgelegd in art. 135 der Grondwet van 1887, luidende:

„Wanneer de wetten of de algemeene maatregelen van bestuur het vorderen, verleenende de Staten hunne medewerking tot uitvoering daarvan”.

„Medewerking tot uitvoering” staat er; ook dit is een wijziging, in 1887 aangebracht. Volgens de formuleering van art. 130 der Grondwet van 1848 zou de geheele uitvoering der wet aan de Staten worden opgedragen; dit gebeurde in de praktijk der wetgeving echter niet; men heeft de formuleering der Grondwet toen met die praktijk in overeenstemming gebracht.

En eindelijk is het imperatieve voorschrift, dat de wet de takken van algemeen bestuur zal aanwijzen, waarop het provinciale self-government zal worden toegepast, uit de Grondwet weggelaten en enkel de **mogelijkheid** van medewerking aan de uitvoering in de Grondwet opengelaten.

Het heeft nog bijna twee decennia geduurd, vóórdat de Provinciale Wet op het punt van het zelfbestuur met de Grondwet in overeenstemming werd gebracht. Men heeft bij de wijziging in 1905 (wet van 17 Juni 1905 (Stbl. no. 210) de Grondwet zelfs letterlijk gevolgd; art. 127 (nieuw) is een nauwkeurige kopie van art. 135 der Grondwet. De opsomming der bestuurstakken, die het artikel inhield, is daaruit verdwenen.

De **constructie** van art. 128 (nieuw), n. l. dat „de uitvoering in art. 127 bedoeld door de **Gedeputeerde Staten** geschiedt, voorzoo ver niet de wet of de algemeene maatregel van bestuur bepaaldelijk de medewerking der Staten vordert” was zelve niet nieuw; zij stond alleen op een andere plaats in de wet, n. l. in art. 151 (oud), luidende: „Gedeputeerde Staten voeren de wetten, algemeene maatregelen van inwendig bestuur en Koninklijke bevelen uit, waarvan de uitvoering aan de Staten is opgedragen”.

Deze constructie voert ons tot de Thorbeckiaansche interpretatie van het systeem der Grondwet betreffende de verhouding van Provinciale en Gedeputeerde Staten terug n. l. dat waar de Grondwet geacht wordt door het woord **Staten** beide colleges te bedoelen, de wetgever dus bevoegd is de grens tusschen den werkring der volle Staten — vergadering en dien der Gedeputeerden te trekken naar zijne wijsheid.

Mr. H. D. van WERKUM

Rembang, December 1932.

(Wordt vervolgd).

Economie betracht bij technische werken en diensten door „Zondagsrust”.

Het is opvallend hoe weinig aandacht er geschonken wordt aan de veelal bestaande ouderwetsche werkmethode en betreurenswaardig, dat er bijna in het geheel geen aandacht geschonken wordt aan het personeel dat met de dagelijksche leiding der technische dienst belast is.

Van Zondagsrust is bij hun geen sprake, die toch wel door te voeren is, ja zelfs een niet geringe bezuiniging beteekent voor de techn. dienst.

Waar het op aan komt is de kwestie van de uitbetaling der loonen en dit artikel is meer een vervolg van mijn becritisering van het tegenwoordige betalingssysteem, voorkomende in afl. 22 van dit tijdschrift.

Om tot een goede regeling over te gaan is m.i. samenwerking van administratief en technisch personeel een eerste vereischte.

In de eerste plaats moeten wij er bij de besturen en raden op aandringen, de tegenwoordige periodieke loonsuitkeeringen te brengen op wekelijksche en wel Zaterdagsavond uit te betalen.

Het is bekend dat de arbeiders den dag na de betaling een gedeelte niet en de rest met niet veel animo om te werken op de rol komt.

Stel b.v. dat er Woensdags loon uitbetaald is (wat met de tegenwoordige methode het geval is) dan is de Donderdag de dure dag maar de Zondag ook, omreden men van het toezicht houdend personeel niet kan eischen, den geheelen dag in touw te zijn. De werkzaamheden bepalen zich dan ook door „rollen” en een rondgang langs de werken. Van intensief toezicht op Zondag is echter geen sprake, wat zich natuurlijk wrekt op de arbeidsprestatie van de daglooner niet alleen, doch ook van de arbeiders die taakwerk verrichten en door onvoldoende controle, fouten begaan.

Ook is het bekend, dat de Zondag bij het lager personeel al meer en meer inburgerd en vooral hier in de Godsdienstige streek er meer arbeiders Zondags dan Vrijdags (bidrag) vrij nemen. Dit voer ik vooral aan, omdat wij bij invoering van Westersche werkmethoden de Oostersche gebruiken van het volk niet uit het oog verliezen.

Bij invoering van wekelijksche betaling vallen bovengenoemde nadeelen weg. Vrijdags wordt de week afgesloten, Zaterdagsavond loon uitbetaald en Zondags wordt er **niet** gewerkt.

Aangetoond is al, dat er weinig arbeidsverlies is, werkdagen verlies is geheel op te heffen door in de week volle kracht te werken met een grooter aantal arbeiders. Dit heeft dan ook weer het voordeel dat het te verwerken loon over een grooter aantal arbeiders wordt verdeeld, wat gedeeltelijke verlichting van de werkloosheid beteekent.

Toevoeging van enkele arbeiders meer aan de mandoers is, mits het geen afbreuk doet aan het werk, geen bezwaar.

Vanzelf sprekend zal de dienst niet geheel stilgelegd kunnen worden, maar kan beperkt blijven tot het ophalen van vuilnis, wegenbesproeiing e.d. Deze eischen weinig controle, mits er door het hoofd van den dienst een Zondagsrooster is ingesteld, zoodat van het toezichthoudend

personeel allen één of twee Zondagen per maand „rolt”.

Het achterwege blijven van het reinigen der wegen op Zondag zal vanwege de in Indië weinig stofvrije methode, vooral door bewoners in Europeesche wijken, toegejuicht worden. Practisch beteekent dit al een dag van dezen tak van dienst een bezuiniging, het straatvuil van Zondag wordt Maandag en passant in een trek meegeveegd.

Ten slotte de administratieve bezwaren tegen deze methode.

Bij onderzoek bleek, dat deze in het geheel niet onoverkomelijk waren. Wij krijgen door invoering van weekstaten eenige wijziging en wordt er Vrijdags de weekstaat afgesloten, en moeten Zaterdagsmorgen de uitbetalingsstaten klaar gemaakt worden. E.e.a. kan door het adm. personeel zoo geregeld worden, dat de Zaterdag daar geheel voor bestemd blijft.

Van Economie en Normalisatie tot „Zondagsrust”.

M. P. J. BOGAARDS.

Paseroean, November 1932.

Ter rechtzetting.

Onderschrift Redactie betreffende het artikel Bandoengsch conflict.

Het onderschrift van de Commissie van Redactie onder het artikel van den heer Vermazen getiteld: „Het Bandoengsch conflict” zou wellicht de veronderstelling wekken, dat het de eenstemmige meening van de Redactie weergeeft. Zulks is niet het geval. Het onderschrift geeft de meening weer van de meerderheid der Commissie.

DECENTRALIANA.

Begraven van lijken buiten de algemeene begraafplaatsen.

Door de raden van verscheidene autonome gemeenschappen — aldus het rondschriven van den 1en G. S. van 2 December 1932 No. 3242/A — zijn verordeningen vastgesteld op particuliere begraafplaatsen, waarbij betalingen worden gevorderd voor het begraven buiten de algemeene begraafplaatsen van lijken van personen, behoorende tot bepaalde bevolkingsgroepen.

Deze heffingen hebben niet zoozeer de versterking der eigen geldmiddelen op het oog, als wel het tegengaan van de neiging, vooral van de Chineesche ingezetenen, om uitgestrekte stukken grond te bestemmen voor het begraven hunner afgestorvenen.

Daar meerbedeelde heffingen, in verband met het feit dat er geen contraprestatie van de zijde van de Overheid tegenover staat, het karakter van belastingen dragen, werd bij het dezerzijdsch rondschriven van 21 December 1931 No. 3095/A in opdracht van den Gouverneur-Generaal aan de regentschapsraden medegedeeld, dat het aanbeveling zou verdienen alle bevolkingsgroepen gelijkelijk in dergelijke heffingen te betrekken, wijl het in

strijd met de algemeene belastingpolitiek en mitsdien met het algemeen belang is te achten, om uitsluitend één bevolkingsgroep, in het bijzonder de Chineesche, aan een belasting te onderwerpen.

Verdergaande overweging van deze aangelegenheid heeft Zijne Excellentie tot de conclusie geleid, dat het begraven van lijken als zoodanig niet object van belastingheffing mag zijn en dat derhalve de locale heffingen voor het begraven buiten de algemeene begraafplaatsen niet langer kunnen worden gehandhaafd en toegelaten.

Het begraven van de lijken der afgestorvenen toch is een gebruik, dat een integreerend deel uitmaakt van de zeden van de meeste bevolkingsgroepen in Nederlandsch-Indië, wortelend in hare godsdienselijke overtuiging en waaraan allentwege een plechtig karakter wordt toegekend. Reeds om deze reden acht de Landvoogd het minder juist het begraven van lijken tot een belastingobject te maken, terwijl het naar Zijn oordeel ook niet in overeenstemming is te brengen met de gevoelens van piëteit, welke de gemeenschap haren dooden toedraagt, wanneer zij het begraven der afgestorvenen aangrijpt als een gelegenheid om hare geldmiddelen ten laste van de nabestaanden te versterken.

Uiteraard dient het begraven buiten de algemeene begraafplaatsen in het algemeen belang, vooral met het oog op de hygiëne, te worden beperkt; het is ook redelijk, dat de Overheid maatregelen treft teneinde te voorkomen, dat relatief groote stukken grond voor het begraven van lijken worden bestemd. Hiertoe is het echter niet noodig een belasting op het begraven buiten de algemeene begraafplaatsen te heffen, aangezien de bestaande wettelijke bepalingen de Overheid voldoende middelen bieden om de evengeschetste bezwaren tegen te gaan.

Immers, bij artikel II van de ordonnantie van 15 December 1864 (Staatsblad No. 196), houdende bepalingen omtrent het begraven van lijken van Europeanen en Inlanders en met hen gelijkgestelden, is bepaald, dat op plaatsen, waar algemeene begraafplaatsen zijn of worden aangelegd, voor het voortdurend gebruiken van reeds bestaande bijzondere en particuliere begraafplaatsen en voor het oprichten daarvan, mits niet binnen 1) bewoonde buurten, verlof noodig is van het Hoofd van gewestelijk bestuur en binnen het gebied van een openbare gemeenschap, waaraan het beheer over en de voorziening in de behoeften aan begraafplaatsen is overgedragen, van den betrokken aad (Staatsblad 1923 No. 60).

Voorts kunnen krachtens artikel IV van evengenoemde ordonnantie de Hoofden van gewestelijk en plaatselijk bestuur c. q. de voorzitter van den raad der betrokken gemeenschap, in bijzondere gevallen vergunning verleen tot het begraven elders dan op de algemeene begraafplaatsen of op de speciale en particuliere begraafplaatsen, voor het gebruiken of oprichten waarvan ingevolge artikel II verlof is verleend.

De verordening op het begraven van lijken in de

provincie West-Java van 28 November 1928 (Provinciaal Blad van 2 Januari 1929 No. 1), vastgesteld krachtens de bij artikel 11 van de instellingsordonnantie betreffende genoemde provincie (Staatsblad 1925 No. 378 (verleende bevoegdheid, bevat een gelijksoortige regeling. Bij artikel 3 dier verordening is n. l. bepaald, dat op plaatsen, waar algemeene begraafplaatsen zijn of worden aangelegd, voor het voortdurend gebruiken van reeds bestaande bijzondere en particuliere begraafplaatsen en voor het oprichten van dergelijke begraafplaatsen, verlof noodig is van den betrokken stadsgemeente- of regentschapsraad, terwijl voorts de voorzitter van het dagelijksch bestuur van genoemde gemeenschappen in gevallen van zeer bijzonderen aard vergunning kan verleen tot het begraven elders dan op de algemeene begraafplaatsen of op de bijzondere en particuliere begraafplaatsen als evenbedoeld.

Daar derhalve het blijven gebruiken of oprichten van bijzondere en particuliere begraafplaatsen aan een verlof en het begraven buiten de algemeene of de bijzondere en particuliere begraafplaatsen aan een vergunning gebonden is, beschikt de Overheid over voldoende middelen om het bestemmen van uitgestrekte stukken grond voor begraafplaatsen en het begraven binnen bewoonde buurten tegen te gaan.

Moet de Gouverneur-Generaal er derhalve overwegend bezwaar tegen maken, dat de handeling van het begraven zelf tot een belastingobject wordt gemaakt, dit behoeft niet te beletten, dat belasting wordt geheven, indien de oppervlakte welke het graf inneemt, dan wel kostbare hekken, gedenkteekens, e. d. welke op en om het graf worden opgericht, een uitgestrektheid dan wel een mate van luxe vertoonen, welke, gelet op den landaard en de gewoonten van de bevolkingsgroep, waartoe de overledene behoort, de omgeving en de inrichting van een eenvoudig verzorgd graf te boven gaan.

Wanneer de plaatselijke overheid een dergelijke praal aan belasting onderwerpt, wordt niet het begraven als zoodanig tot belastingobject gemaakt, doch vindt de heffing haar grondslag in uiterlijke kenmerken van welstand en draagkracht, zoodat zij in dien vorm het karakter eener indirecte (verterings- of weelde) belasting draagt.

Een op dit criterium gebaseerde heffing kan een algemeen karakter dragen en zal zich niet behoeven te beperken tot de bijzondere en particuliere begraafplaatsen, doch zal ook toepassing kunnen vinden op de algemeene begraafplaatsen. Op laatstbedoelde begraafplaatsen zal deze heffing dan verschuldigd zijn naast het bedrag, dat moet worden betaald voor den aankoop of het gebruik van den grond.

De Landvoogd ontveinst Zich niet, dat de formuleering van de verordeningen betreffende de heffing van een belasting op den aanleg van bepaalde graven en het oprichten van bepaalde gedenkteekenen moeilijkheden zal opleveren, doch de Gouverneur-Generaal meent te mogen verwachten, dat de betrokken raden er in zullen slagen een aannemelijke regeling, welke volledig rekening houdt met de boven aangegeven beginselen en met plaatselijke factoren, tot stand te brengen.

1). Binnen hervormd gebied van den resident-afdeelingshoofd (Staatsblad 1925 No. 433).

In verband met vorenstaande doet Zijne Excellentie de raden der autonome gemeenschappen, voor wier ressort heffingen op het begraven van lijken buiten de algemeene begraafplaatsen van kracht zijn, uitnoodigen deze verordeningen in te trekken en zoo noodig te vervangen door een op bovenuiteengezette beginselen gebaseerde heffing.

Bekrachtiging onthouden aan het besluit van den Stadsgemeenteraad van Semarang voor zoover strekkende tot het aangaan van een geldleening groot f 600.000.

De overwegingen van het op in hoofde vermelde gelegenheid betrekking hebbend besluit van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Midden-Java van 28 September 1932 No. T. St.g. Smg. 14/3/10 luiden als volgt:

- 1e. dat de bovengenoemde geldleening bestemd is voor den bouw van het eerste (noordelijke) gedeelte van een nieuwen centralen pasar op Pedamran ter hoofdplaats Semarang;
- 2e. dat het blijkens het tot den Stadsgemeenteraad van Semarang gericht schrijven van Burgemeester en Wethouders van 28 April 1932 No. 75/W (Gehect. stuk No. 149) in de bedoeling ligt onmiddellijk na de voltooiing van het noordelijke gedeelte van den centralen pasar over te gaan tot den bouw van het zuidelijke gedeelte;
- 3e. dat het in verband daarmee noodzakelijk is bij de beoordeeling van het onderwerpelij leeningsbesluit de rendabiliteit van den centralen pasar nadat deze geheel zal zijn voltooid, in beschouwing te nemen, hetgeen overigens blijkens vorenaangehaald schrijven van Burgemeester en Wethouders van 28 April 1932 ook van gemeentewege heeft plaats gehad;
- 4e. dat de oprichtingskosten van den geheelen pasar, na voltooiing van het tweede gedeelte, door Burgemeester en Wethouders worden geraamd op rond f 1.200.000,—;
- 5e. dat volgens de door Burgemeester en Wethouders opgestelde rendabiliteitsberekening de exploitatiekosten van de gezamenlijke door de Stadsgemeente beheerde pasars na de voltooiing van den te bouwen centralen pasar worden geraamd op f 201.000,— 's jaars, terwijl de exploitatiekosten van de bestaande pasars, met inbegrip dus van die, welke door den toekomstigen centralen pasar zullen worden vervangen, volgens de gemeente-begroting voor 1932, f 97.000,— bedragen, zoodat derhalve de exploitatiekosten met f 104.000,— 's jaars zullen toenemen;
- 6e. dat Burgemeester en Wethouders verwachten, dat na voltooiing van den centralen pasar de pasarontvangsten zullen stijgen van f 92.000,— tot f 200.000,— en derhalve met f 108.000,— 's jaars zullen toenemen;
- 7e. dat volgens deze verwachtingen uit den bouw van den nieuwen pasar bij een totale bouwsom van $\pm$ f 1.200.000,—, waarover aan rente te betalen 6% per jaar, hogere inkomsten voor de gemeente zullen voortvloeien tot een bedrag van f 4.000,—, zoodat de onderhavige pasarbouw als rendabel zou zijn te beschouwen;
- 8e. dat de verwachte stijging der inkomsten met f 108.000,— 's jaars eensdeels gegrond is op de omstandigheid, dat meer pasaruimte ter beschikking van de verkoopers zal kunnen worden gesteld, anderdeels op het voornemen om over te gaan tot eene verhooging van de huidige pasartarieven;
- 9e. dat volgens van gemeentewege verstrekte inlichtingen de verhuurde (en beschikbare) oppervlakte van de pasars, waarvoor de nieuwe pasar in de plaats zal komen, 6072 m² bedraagt, terwijl de beschikbare ruimte van den nieuwen pasar met uitzondering van de te bouwen winkels ongeveer 9300 m² zal bedragen;
- 10e. dat de inkomsten van de pasars, welke door den te bouwen centralen pasar zullen worden vervangen, f 92.000,— bedragen;
- 11e. dat bij de door Burgemeester en Wethouders verwachte voortdurende bezetting van 96% der beschikbaar te stellen pasaruimte — welk percentage naar het oordeel van het College van Gedeputeerden in verband met de huidige depressie als te optimistisch dient te worden aangemerkt — bij handhaving van de huidige **tarieven** en afgezien van mogelijke wijzigingen in den aard der beschikbare ruimte (open, overdekt, enz.) een opbrengst zou worden verkregen van $96/100 \times 9300/6072 \times f 92.000,- = \text{rond } f 135.000,-$, dus f 43.000,— meer dan thans ontvangen wordt;
- 12e. dat derhalve het overig deel van de verwachte hogere opbrengst, zijnde f 108.000,— — f 43.000,— = f 65.000,— moet voortkomen uit de voorgenomen, ter wille van de rendabiliteit noodzakelijke verhooging der bestaande pasartarieven, hetgeen tengevolge zal hebben dat die tarieven gemiddeld 48% hoger zullen moeten worden gesteld;
- 13e. dat hoewel niet kan worden ontkend, dat de tot standkoming van den centralen pasar uit een oogpunt van volksgezondheid, verkeersverbetering, lage bouwkosten, enz. zeer begeerenswaard is, het niettemin onder de huidige ongunstige tijdsomstandigheden hoogst ongewenscht moet worden geacht een dergelijken zwaren druk op de bevolking te leggen;
- 14e. dat vorenbedoelde verzwaring der lasten behalve door de hoge bouwsom voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door de onvoordeelige leeningsvoorwaarden (rentepercentage van 6% en een maximumkoers van uitgifte van 97%);

- 15e. dat wel is waar het leeningsbesluit de mogelijkheid open laat om na 1 Januari 1938 tot conversie over te gaan, doch dat geenerlei zekerheid bestaat, dat omstreeks dat tijdstip door de Stads gemeente Semarang tegen voordeeliger voorwaarden een nieuwe geldleening zal kunnen worden gesloten en dat, zelfs al mocht zulks het geval zijn, dan toch gedurende een vijftal jaren een zware rentelast op de gemeente zal drukken;
- 16e. dat het derhalve ook uit dezen hoofde in het belang der gemeentenaren aanbeveling verdient, met het sluiten der leening(en) voor den onderhavigen pasarbouw te wachten, totdat het mogelijk zal zijn, voordeeliger leeningsvoorwaarden te bedingen;
- 17e. dat op grond van het vorenstaande het aangaan van de onderhavige leening voor den bouw van het eerste gedeelte van een nieuwen centralen pasar in de huidige tijdsomstandigheden in strijd moet worden geacht met het belang der stadsgemeente Semarang en derhalve in strijd met het algemeen belang;

ADMINISTRATIEVE JURISPRUDENTIE.

16. B. G. S. 16 November 1932 No. 3105/A.
Grens van het belastbaar minimum bij de opcenten-heffing op de Landsinkomstenbelasting niet lager te stellen dan op een aanslag in hoofdsom van f 4.— 's jaars.

De Regeering heeft er in beginsel geen bezwaar tegen, dat de grens, beneden welke geen locale opcenten op de Landsinkomstenbelasting worden geheven, wordt gesteld op een inkomen van f 260.— 's jaars, zijnde het minimum belastbaar bedrag voor de crisisheffing. Het geheel doen vervallen van een grens voor de opcentenheffing, waardoor ook op de allerlaagste inkomens een extra-druk zou worden gelegd, acht de Regeering niet aanvaardbaar.

Hierbij dient echter een voorbehoud te worden gemaakt.

Ingevolge artikel 28 der nieuwe ordonnantie op de inkomstenbelasting- 1932 (Staatsblad No. 111), kunnen bij ordonnantie gebiedsdeelen worden aangewezen, waarin de belasting op de in evenaangehaald artikel aangegeven wijze wordt verminderd. Grond voor deze vrijstelling en belastingreductie levert de hogere levensstandaard in bepaalde gebiedsdeelen op, waardoor eenzelfde nominaal bedrag aan inkomen ter plaatse een geringere draagkracht vertegenwoordigt dan elders.

Bij bedoelde differentiatie behoort naar het oordeel der Regeering de plaatselijke belastingheffing zich aan te sluiten. Deze aansluiting kan op de eenvoudigste wijze worden verkregen wanneer de grens der opcentenheffing zich niet richt naar de belastbare som volgens de Landsbelasting, doch naar die belasting zelve, zooals in nagenoeg alle

locale verordeningen trouwens het geval is.

De grens, beneden welke geen locale opcenten op de Landsinkomstenbelasting worden geheven, zal derhalve niet lager zijn te stellen dan op een aanslag, welke, berekend over een vol jaar, in hoofdsom minstens f 4,— bedraagt, welk bedrag volgens het normale tarief van artikel 27, lid 1, sub b der ordonnantie op de inkomstenbelasting — 1932 samenvalt met een belastbaar inkomen van f 260.— 's jaars.

17. Besluit 12 Mei 1932 No. 49.

Het verbod om versche visch, aangevoerd van zee in desa's, waar regentschapsveilingen worden gehouden, anders dan met schriftelijke vergunning van den Regent te vervoeren, rond te venten of te verkoopen, indien de visch niet tijdens een regentschapsveiling is ingekocht, is geoorloofd.

Het is in strijd met de eischen van een goede en billijke wetgeving, indien den ingezetenen niet een redelijke termijn, welke op ten minste dertig dagen zal zijn te stellen, wordt gegeven om zich van nieuwe door straf gesanctioneerde voorschriften op de hoogte te stellen.

Behoudens in het geval van bepaalde noodzaak verdient het geen aanbeveling terugwerkende kracht aan een verordening te verleen over een lang tijdsverloop.

Door den regentschapsraad van Batavia werd in zijn vergadering van 23 Augustus 1930 vastgesteld een verordening, getiteld: „Verordening tot aanvulling van de Vischveilingsverordening Regentschap Batavia”. Bij deze wijzigingsverordening werd aan artikel 3 der hoofdverordening een nieuw lid c toegevoegd, luidende:

„Het is verboden versche visch aangevoerd van zee, „welke niet tijdens een vischveiling vanwege het Regentschap „is ingekocht, binnen het Regentschap te vervoeren, uit te „stallen, rond te venten of te verkoopen, tenzij met schriftelijke „vergunning afgegeven door of namens den Regent”.

De aanleiding tot de vaststelling van deze bepaling was de volgende.

In het jaar 1929 was door den regentschapsraad een vischveilingsverordening vastgesteld, bepalende, dat het uitsluitend recht tot exploitatie van vischveilingen bij het regentschap berust, aan welke verordening het College van Gedeputeerden van de provincie West-Java zijn goedkeuring hechtte.

Deze monopoliseering van de vischveilingen in handen van het regentschap heeft een sociale strekking, aangezien daarbij als doel voorzit de visschers te bevrijden uit de macht van de prauweigenaren en geldschietters.

In de practijk bleek deze verordening echter ontboden te worden, zoodat n.l. de zeevisch werd opgekocht van de visschersprauwen, rondgevent, naar elders vervoerd en verkocht, zonder eerst te zijn geveild op de regentschapsveiling. Teneinde deze ontduiking tegen te gaan kwam aanvulling van de vischveilingsverordening met hooger-gemelde bepaling den regentschapsraad noodzakelijk voor.

Het College van Gedeputeerden weigerde echter zijn

goedkeuring aan de aanvullingsverordening op grond van de overweging, dat die verordening een ver gaande beperking van de vrijheid der regentschapsingezetenen ten gevolge zou hebben en niet was gebleken, dat het door die verordening beschermde belang zoo groot was en zoo noodzakelijk bescherming behoefde, dat die beperking gemotiveerd zou zijn.

De regentschapsraad van Batavia, gebruik makende van de bij artikel 58 lid 4 der Regentschapsordonnantie toegekende bevoegdheid, ging van deze weigering van de goedkeuring door Gedeputeerden in beroep bij den Gouverneur-Generaal.

Bij het besluit van 12 Mei 1932 No. 49 besliste de Landvoogd, den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord, dat Gedeputeerden ten onrechte bovengemelde bezwaren tegen de goedkeuring hadden gemaakt, overwegende:

„dat de bij de verordening gegeven bepaling een „logisch gevolg is van de in de door Gedeputeerden „goedgekeurde Vischveulingsverordening zelve geregelde „monopoliseering der vischveulings;

„dat immers bedoelde aanvullingsverordening slechts „beoogt deze monopoliseering volledig tot haar recht te „doen komen, aangezien in de practijk gebleken was, dat „ontduiking van de gestelde bepalingen mogelijk was;

„dat mitsdien de bestreden bepaling door de reeds goed- „gekeurde monopoliseering wordt gemotiveerd;

„dat het regentschap overigens met de belangen der „ingezetenen voldoende rekening heeft gehouden door „alleen zeevisch in het gestelde verbod te betrekken, terwijl „bovendien de mogelijkheid is opengesteld om ingevolge „een door of namens den Regent af te geven schriftelijke „vergunning van het verbod af te wijken;

„dat mitsdien het College van Gedeputeerden ten on- „rechte vorenvermelde bezwaren tegen de goedkeuring heeft „gemaakt”.

Toch meende de Regeering in hooger beroep Hare goed- keuring niet aan de verordening te kunnen verleen, en wel op de volgende gronden:

„dat de thans van de Regeering gevraagde goedkeuring „zou kunnen worden verleend, ware het niet, dat artikel 2 „der verordening op andere gronden bezwaar ontmoet;

„dat toch bij dat artikel is bepaald, dat de verordening „in werking treedt met ingang van den dag, volgende op „dien harer afkondiging, terwijl bovendien aan de veror- „dening terugwerkende kracht — behoudens ten aanzien van „de strafbepalingen — wordt verleend tot 1 Januari 1930;

„dat het in strijd is met de eischen van een goede en „billijke wetgeving, indien den ingezetenen niet een rede- „lijke termijn, welke op ten minste dertig dagen zal zijn te „stellen, wordt gegeven om zich van nieuwe door straf ge- „sanctioneerde voorschriften op de hoogte te stellen;

„dat mitsdien ook de inwerkingtreding der onderwerpe- „lijke verordening op ten minste dertig dagen na dien der „afkondiging zal zijn te stellen;

„dat bovendien het verleen van terugwerkende kracht, „ook al geschiedt dit niet ten aanzien van de strafbepa- „lingen, over een zoolang tijdsverloop als onderwerpelijk

„heeft plaats gehad, geen aanbeveling verdient, behoudens „in het geval van bepaalde noodzaak;

„dat deze noodzaak in het onderhavige geval niet aan- „wezig is;

„dat uitsluitend op grond van deze overwegingen de „verordening nog niet voor goedkeuring vatbaar is.”

Bij B. G. S. van denzelfden datum No. 1247b/A bracht de Regeering nog onder de aandacht van den regentschaps- raad, dat de redactie der aanvullingsverordening verder ging dan de bedoeling was van den raad, die immers speciaal op die plaatsen, waar regentschapsveulings wor- den gehouden, de visschers wilde dwingen hun product op de veiling te brengen, ter voorkoming van de woekerprac- tijken der Chineesche opkooopers, terwijl krachtens de redactie der aanvullingsverordening daaronder mede het gebied buiten de vischveulingsplaatsen zou vallen.

In verband hiermede gaf de Regeering de volgende redactie in overweging:

„Het is verboden versche visch, welke uit zee is aange- „voerd in desa's, waar regentschapsveulings worden ge- „houden, anders dan met schriftelijke vergunning, afgegeven „door of namens den Regent, binnen het Regentschap te „vervoeren, rond te venten of te verkoopen, indien de visch niet tijdens een regentschapsveiling is ingekocht”.

18. B. G. S. 9 December 1932 No. 3304/A.

Wijziging van een strafverordening, welke indi- rect wijziging eener belasting tengevolge heeft. In dat geval dient ook de belastingverordening zelve uitdrukkelijk te worden gewijzigd en aan de goedkeuring der Regeering onderworpen.

De gemeenteraad van Tebing Tinggi stelde in zijn vergadering van 27 April 1932 een verordening vast, getiteld:

„Verordening tot wijziging der Drankverordening „Tebing Tinggi”. Bij die wijzigingsverordening werd een uitbreiding gegeven aan de definitie van „sterken drank” in dien zin, dat daaronder ook begrepen zou zijn alcoholhoudende drank door gisting verkregen, zoodat ook de palmwijn onder de bepalingen der ver- ordening zou vallen.

Nu bestaat er in de gemeente Tebing Tinggi, zooals ook in verschillende andere gemeenten en regent- schappen, naast de bovenaangehaalde Drankverordening nog een verordening tot heffing en invordering van een belasting onder den naam van „Vergunningsrecht”, goedgekeurd bij besluit van 25 October 1918 No. 17, een zuivere belastngverordening dus. Krachtens deze vergunningsrechtverordening is belasting verschuldigd door de houders van een vergunning, als bedoeld bij de artikelen 3 en 6 der Drankverordening. Laatstgenoemde artikelen der Drankverordening eischen een vergunning voor den verkoop van sterken drank, terwijl artikel 1 dier verordening bepaalt, wat onder „sterken drank” is te verstaan.

Indien derhalve, zooals bij de verordening tot wijziging der Drankverordening het geval was, de definitie van

sterken drank wordt uitgebreid, brengt zulks mede, dat ook in meer gevallen een vergunning vereischt is, hetgeen weer tengevolge heeft, dat de heffing van het vergunningsrecht op ruimer schaal zal geschieden.

De goedkeuring van de Vergunningsrechtverordening bij besluit van 25 October 1918 No. 17 betrof naar het oordeel der Regeering uiteraard slechts de belastingheffing op den voet der Drankverordening, zooals die **toenmaals** luidde. Die goedkeuring kan niet geacht worden bij voorbaat te zijn verleend voor wijzigingen in de belastingheffing, welke een gevolg zijn van latere wijziging der Drankverordening, waarop het Vergunningsrecht is gebaseerd, en zulks omdat dit in strijd zou zijn met de uitdrukkelijke bepaling van artikel 14 van het Decentralisatiebesluit, dat voor verordeningen tot wijziging van een belasting, afzonderlijke goedkeuring eischt.

Die afzonderlijke goedkeuring moet dan echter de belastingverordening, d.i. de Vergunningsrechtverordening, betreffen en niet de Drankverordening, omdat laatstgenoemde verordening de belastingheffing niet regelt. Goedkeuring van de gewijzigde Drankverordening kan dan ook in geen enkel opzicht wijziging brengen in het stelsel der belastingheffing, zooals deze bij de Vergunningsrechtverordening is geregeld. Derhalve zou ook na goedkeuring der gewijzigde Drankverordening door den Adviseur voor de Decentralisatie slechts belasting kunnen worden geheven op grond van de oorspronkelijke Drankverordening, omdat de bij het besluit van 25 October 1918 No. 17 aan de Vergunningsrechtverordening verleende goedkeuring, geen wijdere strekking heeft.

De Gouverneur-Generaal achtte het mitsdien noodzakelijk, dat de Vergunningrechtverordening zelve zou worden gewijzigd en wel in dien zin, dat overal waar staat „Drankverordening gemeente Tebing-Tinggi” daaraop wordt toegevoegd de zinsnede „zooals die gewijzigd is bij wijzigingsverordening van 27 April 1932”. Deze wijzigingsverordening dient dan uiteraard aan de goedkeuring der Regeering te worden onderworpen.

Nadat deze goedkeuring zal zijn verleend, zal eerst de verordening tot wijziging der Drankverordening in de Javasche Courant worden geplaatst.

Dr. H. J. LEVELT.

MALEISCH GEDEELTE

Dewan Kaboepaten dan Prijaji B. B. Boemipoetera.

Dengan adanya Dewan Kaboepaten maka kelihatanlah hoeboengannya Prijaji B. B. Boemipoetera dengan soeatoe local ressort, lebih-lebih tertimbang dengan sediakala waktue adanya Gewestelijke (Plaatselijke Raad).

Hoeboengan yang demikian itoe pertamakali disebabkan dari sebab yang menjadi Pemoeka Dewan Kaboepaten ialah Boepati, Pembesar dari Prijaji B. B. Boemipoetera, kedoeakalinja lantaran banjaklah Prijaji B. B. Boemipoetera yang terpilih menjadi anggauta, teroetama pada pilihan

yang baroe kedjadian ini boleh dibilang hampir semoea anggauta pilihan itoe tergolong Prijaji B. B. Boemipoetera, dibeberapa kaboepaten maka semoea kepala district doedoeklah sebagai anggauta pilihan didalam Dewan Kaboepaten.

Dengan adanya fatsal 31 dari Regentschapsordonnantie, dimana diseboet bahwa Boepati boleh memperkerdjakan Prijaji B. B. Boemipoetera dibawah perentahnja oentoek keperloean Dewan Kaboepaten, maka adalah roepa-roepa pekerdjaan yang disampirkan pada Prijaji B. B. Boemipoetera dengan onkost yang lebih dari moerah alias prodeo, seperti mendjoel penning dan tarik roepa-roepa padjag, pegang oeroesan pasanggrahan, terima batoe, contole mandor-mandor dan koeli-koeli djalan, mendjalankan pekerdjaan Directeur Regentschapswerken dan lain-lain oeroesan lagi. Barang siapa yang mengerti betoel dengan azasnja Dewan Kaboepaten, maka soedah tentoelah tidak banjak-banjak oeroesan yang diserahkan pada prijaji B. B. Boemipoetera, hanya oeroesan-oeroesan yang sebaik-baiknya dan sesampoerna-sampoernanja dipegang B. B., sedang oeroesan-oeroesan yang boleh dipegang oleh pegawai Dewan Kaboepaten sendiri, djoegalah dioeroes sendiri. Atoeran ini tentoelah pertamakali tergantoeng dari beleidnja Boepati.

Sebagai dikaboepaten-kaboepaten dimana kepala district atau onder-district diwadjabkan terima wang pasar, maka tidak sedikitlah mereka poenja tanggoengan. Oeroesan ini saja poenja pendapetan dengan onkost tidak banjak bolehlah diatoer oepama wang pasar itoe saban sekian hari sekali atau kalau soedah tjoeboek sekian roepiah djoemlahdja lantas teroes distort pada kashouder. Boeat controle maka mantri pasar-pasar diwadjabkan saban-saban stort kirim selemba stortng pada secretaris/atau controleur voor de financien. Oemoemnja haroeslah segala wang teraes distort teroes pada kashouder, tidak liwat sini liwat sitoe, mampir sini mampir sana, Soedah tentoe misih ada djalan lagi, oempama dengan mengadakan sub-kashouder dibeberapa tempat goena menggampangkan stort, lantaran mengadakan pegawai yang saban-saban koeliling boeat ambil wang pasar.

Dikaboepaten-kaboepaten yang mempoenjai poelau-poelau yang berarti, dan dimana Dewan Kaboepaten mempoenjai oeroesan djalan-djalan atau lain-lain, maka tidak ada djalan yang lebih gampang lain pasrahkan pekerdjaan regentschapswerken pada Prijaji B. B. Boemipoetera, sedang lebih baik dan lebih sampoerna kalau pekerdjaan itoe diserahkan pada seorang apzichter atau pada werkbaas yang tjakap dengan pengawasannja Directeur Regentschapswerken yang saban-saban haroes pergi tournee kepoelau itoe. Kalau oeroesan dipasrahkan pada B. B. maka selainnja memberatkan pekerdjaannya Prijaji B. B. djoega oemoemnja mereka tidaklah faham betoel tjara-tjaranja mengerdjakan roepa-roepa onderhoud, bikin ontwerp atau begrooting oeroesan regentschapswerken.

Tentang controle koeli-koeli dan mandor-mandor itoe djanganlah diserahkan pada Prijaji B. B. sebab mereka boekanlah kepala mandor. Penerimaan (opname) batoe

jang oemoemnja didjalankan oleh Patih, Wedono, Assistent-Wedono atau lain Prijaji B. B. dengan Directeur Regentschapswerken, tetapi boleh diserahkan pada controleur voor de financien, dan dikaboepaten-kaboepaten jang tida mempoenjai controleur voor de financien baroelah diserahkan pada Prijaji B. B. kalau sekiranya tida ada djalan lain.

Sampei disini saja bitjarakan hal „pekerdja'an" prijaji B. B. Boemipoetera, dibelakang kali saja akan samboeng lagi hal mereka poenja „tanggoengan" dan tjara-tjaranja soepaja mereka bisa ringan bebanannja.

Mempergoenakan wang dari kas desa.

Pendirian Pemerintah atas mempergoenakan wang kas desa dapatlah kami liat dari soerat 1e Gouvernements Secretaris, jang boenjinja seperti berikoet:

Berhoeboeng dengan beberapa kedjadian jang diperma'loemkan kepada Negeri tentang wang kas desa jang tidak benar mempergoenakannja, Jang Dipertoean Besar Goebroer Djenderal telah meminta kepada Directeur B. B. soepaja dilakoekan pemeriksaän, baik dari hal sifatnja kas-itas itoe dan memperkoeatkannja, maoepoen dari hal mempergoenakan wangnja.

Sementara menoenngoe hasilnja pemeriksaän itoe, Jang Dipertoean Besar menimbang perloe oentoek mendjaga soepaja djangan ada kedjadian lagi mempergoenakan wang itoe jang koerang benar, oentoek menetapkan atoe-ran boeat sementara dari hal keperloe-an apa jang diperkenankan memakai wang dari kas desa itoe dan perdjandjian-perdjandjannja dengan djalan bagaimana wang kas desa itoe boleh diperkoeatkan.

Oentoek membangoenkan kas-kas desa dan mempergoenakan wang dari dalamnja, menoe-roet pendapatan Wali Negeri ada 2 roepa hal jang haroes diperhatikan; pertama-tama djanganlah sekali-kali dilakoekan pemoenngoetan jang semata-mata hanya bermaksoed hendak memboeat atau memperkoeat wang persediaän sadja, dan kedoea hanjalah dalam hal jang terpaksa perloe sadja wang kas itoe boleh dipergoenakan oentoek keperloe-an economie desa.

Tentang jang terseboet pertama, pada masa ini haroes dipandang terlarang, kalau dari pendoeoek desa itoe dilakoekan pemoenngoetan jang semata-mata hanya oentoek membangoenkan persediaän sadja, karena pendoeoek desa itoe soedah amat berat dikenai roepa-roepa kewadajiban, ketjoeali kalau soedah ada keperloeannja jang bergoena kepada pendoeoek jang haroes diongkosi dari persediaän (fonds) itoe.

Tentang pokok jang kedoea, Pemerintah berpendapatan bahwa dari pihak Binnenlandsch Bestuur hanjalah akan didapat medewerking (sokongan) oentoek mempergoenakan wang kas desa dalam hal jang boekan sadja oentoek kepentingan desa, akan tetapi djoega haroes termasuk pada daerah kewadajiban desa, atau dari hal itoe dapat diharap bahwa dalam tempo tida lama lagi akan termasuk pada daerah kewadajiban desa.

Karena memperma'loemkan jang terseboet diatas ini kepada Padoeka Toean, dengan permintaan soepaja pegawai Binnenlandsch Bestuur dalam daerah Toean diberi perintah sesoeai dengan jang terseboet diatas, maka terlepas saja dari pada melakoekan perintah jang saja terima. (Pemberita Kaboepaten Tjiandjoer).

Pendapatan Regentschap jang selaloe-laloe mendjadi koerang.

Pada masa malaise ini, jaitoe jang kabanjakan orang orang mengatakan djaman meleset, bisa dikata tiada ada soewatoe pentjaharian jang mendapat kaoentoengan jang baik, kalau dapat mentjoekepi oeng jang dikaloewarkan jaitoe goena membajar personeel atau lain-lain, itoelah soedah dapat dinamakan oentoeng. Seroean jang demikian ini soedah rata-rata dioetjapkan, sedangkan Gouvernement kita sendiri, atau bahagiannja jang ketjil-ketjil, oepamanja provincie, regentschap dan lain lain, djoega dito.

Jang penoelis pentingkan, jaitoe akan membitjarakan toeng pendapatan di pasar-pasar Regentschap. Pendapatan pasar itoe terlaloe moendoer sekali, hingga banjak sekali bedanja dengan penerima'an tahoen ahoen jang laloe; djadi kalau dilihat dari penerima'an ini, haroes penarikan di pasar-pasar itoe dinaikan.

Akan tetapi kalau melihat soekarnja orang-orang jang berdjoe-walan, hingga beberapa orang jang berdjoe-walan, mendjadi djatoeh dan pengabisannja hanya memperbanjak pindjamannja kapada orang-orang jang mendjalkan minderingan, haroes djoega penarikan di pasar ttoe dikoerangkan dengan tjara, jang tiada perloe penoelis, tjriteraken. Jang dapat dengan moedah penoelis tjriterakan, oepamanja pendjoe-walan barang² Jang harganja kira-kira hanya f 0.15 (cent lima belas), itoelah kalau dapat lakoe sabagaimana taksiran atau kalau bisa lakoe samoewa, haroes membajar oewang beja; itoelah speciaal haroes dibebaskan.

Penoelis pertjaja, kalau pengoe-rangan hal ini, djoega akan memperbanjak lagi koerangnja penerima'an boewat pasar-pasar, akan tetapi itoelah dapat dikata, apa boleh boeat.

Penoelis pertjaja djoega kalau hal mengoe-rangkan pendapatan pasar ini, djoega hendak meoendoerkan koloe-warnja oeng Regentschap, boewat mengerdjakan apa-apa kaperloe-an Regentschap, oepamanja memperbaiki djalan-djalan atau lain; kalau dietjamkan dengan diam-diam, mana jang baik mengoe-rangkan pendapatan pasar, hingga tiada dapat mengaloewarkan oewang banjak goena djalan-djalan oepamanja, dengan membajakan pendapatan pasar, asal sadja dapat mengaloewarkan oewang banjak goena memperbaiki djalan-djalan oepamanja, penoelis akan memilih dengan tjepat, baiklah mengoe-rangkan pendapatan pasar, sebab itoelah mendjadi kasoeka'an orang banjak, jang rata-ratannja tiada mempoenjai oewang alias miskin; djadi pertoe-loengan Regentschap itoe ditoedjoe-kan kapada banjak

orang, dan bergoena; karena jang perloe menerima perteloengan itoe, orang jang perloe ditoeloengi; boekannja orang jang kaja, jang tiada memandang kapada perteloengan orang lain.

Sabagai tjonto penoelis menjeboetkan di atas, mengaloewarkan oewang goena memperbaiki djalan, soepaja djalan-djalan bisa djadi baik; itoelah penoelis akoei djoega kabaikannja; tetapi kalau djalan itoe djadi baik, siapa jang menarik kaoentoengannja? Kabanjakan orang jang mempoenjai oewang, oepamanja orang-orang jang mempoenjai autos, orang jang mempoenjai motorfietsen, orang jang poenja kreta atau dogkar, jang djiwanja sedikit sekali, kalau dibandingkan dengan djiwanja massa (kabanjakan).

Soedah tentoe ada djoega salah saorang, jang mengadakan pertanjakan kapada penoelis, laloe bagaimana kalau djalan, djalan-djalan tiada diperbaiki, soedah tentoe sadja banjak djoega orang jang klacht atau lain-lain, jang mendjadikan soekar djoega bagi Regentschap; itoelah dengan moedah dibalasnja oleh Regentschap, karena Regentschap tiada menjediakan djalan-djalannja goena autos, tandanja belastingnja autos tiada masoek di kas Regentschap.

Kalau dipikir dengan masak-masak orang-orang jang mengadakan klacht djalan, kalau dibandingkan dengan orang-orang jang klacht hal penarikan pasar, barangkali verhoudingnja saperti **een staat op drie honderd**.

Penoelis dapat menjatakan begini, karena menilik roesaknja harga barang-barang kaloewaran tanah pekarangan, bagitoe djoega harga hatsil boemi, patoet sekali penarikan apa sadja, jang haroes dikaloewarkan kantongnja pendoedoek bangsa kita Indonesia dikoerangkan; Djikalau toean-toean soeka mengenangkan fikiran sabentaran dan mendjernihkan angan-angan jang soetji, karoegian dan karoesakan pendoedoek negeri saemoemnja, itoelah sama djoega dengan karoesakan negeri. Kalau orang dari lain negeri datang di tanah jang beloem pernah di koendjoengi, sabeloem dia kenal atau taoe kaadaan negeri, jaitoe dari kas atau lain-lain, tentoe dengan moedah dilihat dari adanja pendoedoeknja; dioepamakan pendoedoeknja rata-rata koeroes dan roemahnja djelek, soedah tentoe sadja kas negeri itoe setengah kosong dan djalannja pemerintahan tiada sampoerna.

Pengabisannja toelisan ini penoelis seroekan, soepaja pemerintah Regentschappen, jang mana sekiranja tarikan pasar terlaloe tinggi, moedah moedahan soeka menoeroenkan dan djikalau pendapatan masih koerang, djanganlah mengaloewarkan apa-apa jang sekiranja mengoerangkan

kasnja; karena makin banjak kaloewarnja, tentoelah makin banjak akal-akal jang memperbanjakan penerimaan, akal mana atjap kali mendjadikan kababatan bagai pendoedoek saemoemnja.

R. M. N.

Personalia.

Benoemd:

tot lid van den Minahassaraad, Ir. J. A. Sesink Clee.

Tijdelijk belast:

met de waarneming van de betrekking van Burgemeester van Modjokerto, Mr. J. H. Heslinga.

Officieele Mededeelingen.

Artikelen voor het orgaan. Het bestuur heeft het honorarium der artikelen in het orgaan vastgesteld op f 10.— voor de eerste bladzijde druks, f 8.— voor de volgende bladzijde druks, f 6.— voor de daarop volgende bladzijde druks en voor elke bladzijde druks meer f 5.—. Gedeelten eener bladzijde zullen naar evenredigheid worden gehonoreerd.

Voor correspondenties, waarbij van raadspublicaties gebruik gemaakt wordt, stelt het bestuur het honorarium vast

Copy voor elk nummer van dit tijdschrift, dat op den 1sten der maand verschijnt, wordt ingewacht uiterlijk op den 20en der voorafgaande maand, copy voor het nummer van den 16en uiterlijk op den 5en der maand.

Het Bestuur der vereeniging voor Locale Belangen is samengesteld als volgt: G. de Raad, Voorzitter, H. J. Drost, Secretaris, F. W. M. Kerchman, Penningmeester, allen te Semarang; Mr. W. H. van Helsdingen te Soerabaja, R. Slamet te Semarang, M. Soetardjo te Batavia(c), Mr. J. M. Wesselink te Medan, R. A. A. Wiranata Koesoema en Ir. J. E. A. Von Wolzogen Kühr, beiden te Bandoeng.
